

Zpráva ze semináře Co se skrývá za vyhledáváním aneb Searching Session NTK 2010

5. října 2010 proběhl v Národní technické knihovně (NTK) seminář "[Co se skrývá za vyhledáváním aneb Searching Session NTK 2010](#)", který byl realizován v rámci projektu *Moderní informační a komunikační technologie v knihovnictví 2010* s podporou programu Ministerstva kultury *Veřejné informační služby knihoven – podprogram Mimoškolní vzdělávání knihovníků*. Seminář byl určen zejména pracovníkům knihoven, informačním specialistům, ale i odborníkům z dalších oblastí.

V průběhu akce bylo také možné si prohlédnout a vyzkoušet práci s počítačem Microsoft Surface, který Národní technické knihovně zapůjčila firma Microsoft. Počítač byl záměrně umístěn ve veřejné části knihovny, což umožnilo všem návštěvníkům NTK si jej vyzkoušet.

Seminář byl rozdělen do dvou částí – dopoledního a odpoledního bloku. Celkem bylo možné shlédnout osm přednášek.

Dopolední blok byl zahájen prezentací M. Petrovičové, která posluchačům představila Český pedagogický tezaurus. Hovořila o jeho využití v Národní pedagogické knihovně, tematickém zaměření, struktuře, vývoji, ale také aktualizaci obsahu tezauru. Rovněž popsala jeho správu v systému KP WIN SQL včetně jeho provázanosti se záznamy v interních databázích a OPACu knihovny.

Š. Bechynský ze společnosti Microsoft popsal OData, tedy protokol pro publikaci dat v prostředí internetu. Problémem internetu je, že jeho obsah je primárně určen lidem. Většina dat je v tomto prostředí lokalizována ve specifických aplikacích a formátech a je těžké se k nim dostat nebo je nějakým způsobem znovu využít. Na jednoduchém příkladu přednášející ukázal, co je srozumitelné lidem, ale co není srozumitelné počítačům. Protokol OData umožňuje publikování informací tak, aby byly srozumitelné také počítači.

(Meta)data ve Wikipedii a jak je dostat dovnitř a ven byla třetí přednáškou semináře. Její autor P. Kadlec se v ní vedle představení projektů Wikimedia Foundation věnoval konkrétním způsobům (např. toolserver, XML dumpy, SQL dumpy) přístupů k (meta)datům ve Wikipedii. Ukázal konkrétní projekt propojení Wikipedie a národních autorit NK ČR (vkládání identifikátoru autoritního záznamu do článků ve Wikipedii).

V závěru dopoledního bloku vystoupil J. Šlerka s přednáškou o Location-based službách na internetu. Kromě vysvětlení samotného pojmu *location-based services*, prezentoval jejich využití v praxi na příkladech (Google maps, Wikitude, Cyclopedia...). Přednášející také uvedl hlavní problém, který je s touto službou spojený. Jedná se o otázku (ochrany) soukromí, kterou opět demonstroval na různých příkladech (pleaserobme.com...).

Odpolední blok uvedla L. Maixnerová přednáškou o tezauru Medical Subject Headings (MeSH). Jedná se o kontrolovaný slovník termínů z lékařství a zdravotnictví, který se používá pro indexování, katalogizaci a vyhledávání biomedicínských a se zdravím souvisejících informací. Přednášející představila strukturu slovníku MeSH, ale také databázi „Supplementary Concept Records“, která je jeho součástí a která obsahuje názvy chemických látek, včetně jejich synonym.

Jak napovídá název prezentace M. Hassmana (Mikroformáty aneb jak z počítače udělat vševědoucího brouka Pytlíka) jednalo se o nejen vtipně nadlehčenou, ale především názornou a pochopitelnou přednášku srozumitelnou i těm, kteří se běžně s programováním nesetkají. Přednášející popsal základní principy mikroformátů a představil jejich možnosti. Mikroformáty umožňují vkládat do webových stránek strojově čitelné informace. Pomáhají tak robotům snáze se orientovat na webu a tím zlepšovat vyhledávání.

Předposlední přednáška M. Vejražky z Ústavu lékařské biochemie 1. lékařské fakulty Univerzity Karlovy byla zajímavým pohledem pod pokličku elektronické podpory výuky na lékařských fakultách. Přednášející představil projekt WikiSkripta, které je internetovým úložištěm medicínských výukových textů pro všechny české a slovenské lékařské fakulty a je na něj nahlíženo jako na otevřený web ve vysokoškolském vzdělávání. WikiSkripta jsou provozována 1. lékařskou fakultou UK, nicméně jsou budována v rámci sítě všech lékařských fakult v ČR a SR. WikiSkripta vycházejí ze stejné technologie jako Wikipedie, od které se však liší svým zaměřením.

Poslední přednášející semináře C. Škuta se v prezentaci o Polytematickém strukturovaném hesláři (PSH) kromě jeho stručného představení, zaměřil především na praktické aspekty údržby hesláře. Popsal tři základní způsoby obsahové aktualizace PSH – formulář pro zasílání návrhů na nová hesla, výběr nových hesel metodou rozboru klíčových slov a analýzu logů. Cílem přednášky bylo předání zkušeností dalším knihovnám, které při aktualizacích heslářů, slovníků či tezurů řeší podobné nebo dokonce stejné otázky.

Příští seminář se bude konat 4. října 2011 opět v Národní technické knihovně. Věřím, že bude při nejmenším stejně zajímavý jako ten letošní.